

Rikosuhrimaksun määrä ja huolellisuus tuomion laatimisessa

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaan oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyin tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

Tarkastuksessa havaittiin, että Kymenlaakson kärjäoikeus oli 4.2.2021 asiassa dnro R 20/1832 antamallaan tuomiolla nro 21/105192 määrännyt vastaajan suorittamaan rikosuhrimaksuna 80 euroa, vaikka hänet oli tuomittu rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on enintään kuusi kuukautta vankeutta. Lisäksi tuomion rangaistusseuraamusperusteluissa todetaan, että kärjäoikeus on vastaajalle rangaistusta mitatessaan soveltanut rikoslain 6 luvun 5 §:n 5 kohdan koventamisperustetta. Mainittua koventamisperustetta ei kuitenkaan ollut merkitty tuomiolauselmaan.

SELVITYS

Asiassa puheenjohtajana toiminut Kymenlaakson kärjäoikeuden kärjätuomari toteaa 17.2.2022 päivätyssä selvityksessään, että kyseessä on ollut tavanomainen rikosasia, joka on käsitelty kirjallisessa menettelyssä. Kärjätuomarin toimintatapana on ollut merkitä haastehakemukselle, mitkä vaatimukset hyväksytään ja mitä tuomitaan, minkä pohjalta kärjäsihteeri tekee tuomiopohjan. Tavanomaisesti tuomarin käsiteltävissä asioissa on 80 euron rikosuhrimaksu, miltä pohjalta tuomiopohja on asiassa luultavasti tehty. Edelleen selvityksen mukaan koventamisperustetta on tapauksessa sovellettu ja se on myös Ritu-järjestelmässä hyväksytty.

Ilmeisesti jostain tietoteknisestä syystä johtuen koventamisperuste ei ole tullut tuomiolausel-
malle näkyviin.

Käräjätuomari toteaa, että virheet rikosuhrimaksun määrässä ja tuomiolauselmassa syntyivät
kiireessä tapahtuneesta huolimattomuudesta.

RATKAISU

Rikosuhrimaksusta annetun lain 2 §:n mukaan se, joka tuomitaan rangaistukseen rikoksesta,
josta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta, on velvollinen suorittamaan rikosuhrimaksun.
Lain 3 §:n 1 momentin mukaan rikosuhrimaksu on 40 euroa, jos rangaistus tuomitaan yhdestä
tai useammasta rikoksesta, joista vähintään yhdestä säädetty ankarin rangaistus on vankeutta
enintään kuusi kuukautta, ja 2 momentin mukaan 80 euroa, jos rangaistus tuomitaan yhdestä
tai useammasta rikoksesta, joista vähintään yhdestä säädetty ankarin rangaistus on vankeutta
enemmän kuin kuusi kuukautta.

Rikoslain 23 luvun 10 §:ssä on vastaajan syyksi asiassa luetusta kulkuneuvon kuljettamisesta
oikeudetta säädetty rangaistukseksi sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tuomarin on virkatoimissaan oltava huolel-
linen.

Käräjätuomari on menetellyt asiassa virheellisesti määrätessään vastaajan suorittamaan rikos-
uhrimaksuna 80 euroa, vaikka häntä ei ollut tuomittu rangaistukseen rikoksesta, josta säädetty
ankarin rangaistus olisi ollut vankeutta enemmän kuin kuusi kuukautta. Vastaajalle määrätyn
rikosuhrimaksun olisi tullut olla rikosuhrimaksusta annetun lain 3 §:n 1 momentissa säädetyn
mukaisesti 40 euroa. Lisäksi käräjäoikeuden tuomio on ollut virheellinen siltä osin, kun tuomio-
lauselmalla ei ollut ilmoitettu vastaajalle rangaistusta mitattaessa sovellettua rangaistuksen ko-
ventamisperustetta.

Kiinnitän käräjätuomarin huomiota huolellisuuteen ja tarkkuuteen rikosuhrimaksun määrää kos-
kevien säännösten noudattamisessa sekä tuomiolauselmaan laatimisessa ja tarkastamisessa.

Pyydän saattamaan ratkaisuni käräjätuomarin tietoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijä

Rasmus Niemi